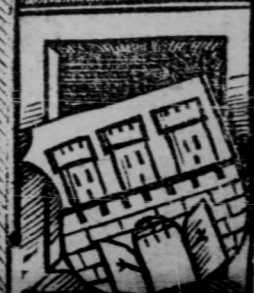

ANDREAE CRICII
 EPISCOPI PREMIS-
 lieñ, ad Ioannem Antoniũ Pulle-
 onem Baronem Brugij nuntiũ
 Apostolicum in Vngaria,
 de negotio Prutenico
 Epistola.

STANISLAVS HOSIVS LECTORI.

*Quis magis est clemens inuicto Rege Polono:
 Dic sodes, quisquis tam pia facta leges.
 Hostilem potuit qui cum fuisse cruorem
 Extripasse manu funditus exigua.
 Abstenuit tamen & uultu suscepit amœno
 Viscera quem scuit diripuisse sua.
 Id quod in hoc tradit nitido fœaliq; libello
 Qui decus est uatum gloria Pontificum.
 Quem tu si memori lector studiosè reuolues
 Mentè, scies hæc res quo fiet acta modo.*

ILLVSTRI, AC MAGNIFICO DOMINO CHRISTO,
phoro de Schydlouiecz, Comiti Palatino ac Præfecto Cracouien. Regni Po-
loniæ Summo Cancellario &c. Matthias Pysersius Sylefius S. D.

Hæc quosdam perfrictæ frontis homines, Christophore illustris Me-
coenas nō ignoras, qui quū ipsi per sceleratā corū uitā nihil egregij
præstare possint, aliorū tamē benefacta assiduis subinde maledictis,
spurcissimo ore, & Theonino, ut dicitur, dente rodere, lanānare, &
profandere non cessant. Id quod cum ubiq; terrarum passim fieri uideamus, tum
in præsentiarum abunde magnum apud nos extat exemplum. Sunt enim (ut acce-
pimus) qui Albertum Marchionem Brandeburgen. Ducem Prusiæ à Sereniss. Si-
gismundo Poloniæ Rege declaratum, non perinde probant, factum meo, & omnis
um proborū iudicio, optimi, & Christiani Regis, & optimū, & Christianissimū.
Qui enim alio modo uel pax, uel concordia poterat commodius aut componi, aut
composita foueri? Sed qui factum improbant, non norunt quā parum sit Chris-
tiani, Christianū cum Christiano bella gerere. Quibus Reuerendiss. Præsul An-
dreas Critius uir multiuigæ eruditionis, & senilis cuiusdam prudentiæ, & cons-
siliij, recte, ac eleganter epistola ad Io: Antonium Pulleonem Baronem respons-
dit, familiariter quidem, sed quæ etiā obiectis rationibus huiusmodi blateronū, gra-
ta quadam breuitate satis facere posse uideatur. Quæ quū Tuæ Magnificentiæ ope-
ra prodiret in publicam, uisum est operæ pretiū me facturū hac exigua nuncupato-
ria tibi dedicare, qui nullū nō, diu noctuq; lapidē mouebas, ut pax perpetua, qua ni-
hil tibi est antiquius, constitueretur. Memor profecto huius græciā συμφεσι δὲ
ἀρετῆ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν. Nec, me hercle, miror Tuā magnis-
simum saluberrimis consilijs hāc persuasisse, quū præter illā raram naturæ uim
ingenitam, optimarū quoq; literarū studio assidue, post tractata regni negotia, des-
operam, ita, ut citius legentem quispiam, quā otiantem domi te reperiat.

Quo fit, ut & muneri quo funderis, per se licet amplissimo, pluri-
mum splendoris, & dignitatis tuis uirtutibus addis. Bene uo-
leat T. ILL. M. cui me totū dedo, studiaq; mea oīa, ueluti
Mecœnati humanissimo cōmendo. Cracouie Calen.

Maij. Anno domini Millesimo quingentes-
simo uigesimo quinto.

Vdico te mirari mi Baro, Magistrū ordinis, quē uocant sanctæ Mariæ Teutonicorū, Ducem in Prussia creatū, eāq; metamorphosin non probari a te hoc nomine, quod & a religione, & a p̄ijs studijs Serenissimi Regis nostri, quodā modo aliena uideatur. Quare ut cognoscas nihil, cum ab ipso religiosissimo principe, tum a senatu nostro actum esse perperā, & inconsulte, explicandas tibi duxi succincte causas et rationes, quæ nostros ad eā pacē conficiendā adduxerunt. Primum mi Baro, cōstat ferme uniuerso orbi, hanc controuersiam Prutenicam, & tot prælia, tot lites, tot turbas, quæ etiam uniuersam Christianam Rempubicam concuciebant, non alia de causa obortas, quā quod Reges Poloniae, terras Prussiae, utpote suas hæreditarias asserebāt, Magistri uero, & ordo ille, Regibus Poloniae, ut hereditarijs dominis parere, & subesse reluctabantur, donec superis iusticiam nostram adiuuātibus, eo res uenisset, ut ordo ipse, cuius imperiū adeo excreuerat, ut maximis quibusuis Regibus par censeretur, succumberet tandem, & cum tota ditione sua in subiectionem Regibus, & regno Poloniae solenni cōcordia, & pace perpetua cederet. Quā longissimo tempore obseruatam, cum postea reffectis uirib⁹ rursus Ordo ipse infringere cepisset, req; aliquā diu dissimulata, & flamma sensim inualescente, tandem erupisset hoc postremum incendium, ac illud euestigio diuus Leo Pontifex, demū Adrianus sextus, ultimo uero Beatissimus Clemēs noster præterea Cæsarea Maiestas, Serenissimus Vngariæ & Bohemiæ rex, ac pleriq; Germani p̄icipes, extiguere studuissent, factis

quadriennialibus inducijs, sperantes per arbitrariã cognitionem eam controuersiam componi posse, idq; minime successisset, sed nec succedere forte unq̃ potuisset, atq; id uidentes illustrissimi principes Georgius Marchio Brandenburgensis, & Fredericus dux Legnicensis & inferioris Slesiaë Capitaneus, ueriti ne bellum acrius incrudesceret, edoctiq; Comitua Regni Piotrcouiaë de ipso negotio agi, rem suo matre aggrediendam pro debito necessitudinis duxerūt, uenturosq; se, illuc ad proponendas Maiestati Regiã nonnullas conditiones, & modos pacis significarunt. Quia uero Comitua tum soluebantur, uisum fuit rem ad Cracouiaë reicere, quo deum sequuti fuerunt Maiestatem suam pleriq; Consiliarij tam ecclesiastici, quã seculares, & facultas cõuentus generalis fuit eo, quo ad ipsam actionem producta. Venientes autem ipsi principes, ingenue euestigio, & citra ullas ambages id quod attulerant proposuerunt, nō posse ullã certã & firmã pacẽ cū ordine cõstitui, nec eum esse ordinem aliquem qui ordo putaretur, proindeq; haberet bona nonnulla in Prussia Magister iure, ut uocant, feudi, & ex illis subiectionem debitam Maiestati Regiã uti hæreditario suo domino p̃staret, Duxq; in Prussia, & Princeps regni Poloniaë crearetur, eandẽ esse uoluntatem & postulata cum ipsius Magistri, tum omnium membrorũ & subditorũ ordinis. Qui quidem ordo iam alioqui, tempore sic ferente, deficeret. Res ea ad senatum relata, primum non mediocrẽ omnibus admirationẽ, mox uarias uarijs sentẽtias, & op̃iones iniecit, quibus enim conditio non probabatur, has potissimum rationes adducebant, ordinem hunc, ut creditur

sedē Apostolicæ subiectum, proindeq; sine autoritate il-
lius destrui non debere. Cæsare & nationē Germanicā,
qd' ad se ordo ipse ptineat, psuasum habere, unde pro
pace maiora bella oriri posse in futurū. Magistrū & Cō-
mendatores abiecta religione uxores ducturos, id no-
stro cōsensu fieri, male apud omnes Christianos auditu-
rum. nō fidēdū esse his qui ab unitate sanctæ matris ec-
clesiæ descuerunt, quiq; uotū & iusiurandum deo præ-
stitū nō seruarent, minus homibus seruatuos, & alia id
genus, quæ uerbis extēsa uariæ animos Senatorū affici-
ebant. Qui uero diuersum senserūt, in hunc modū præ-
dicta diluebant. An ordo esset, seu religio eorū, qui mi-
litiam profiterētur, nec ne, aut cui, ratione ordinis, sub-
essent, nostra nihil referre. Verū cū olim Pruteni prin-
cipib⁹ Polonis ad fidē conuersis, solita & debita tributa
pendere recusassent, damnaq; insuper pluria regno Po-
loniæ inferre cōsueuissent, accitos fuisse ipsos milites, il-
licq; in Prussia ea ratione collocatos, ut aduersus infide-
les, principibus Poloniæ auxilio eēt, & terras sub rebel-
libus Prutenis partas cū illis partirentur. Milites uero
ipso ubi radices altius in terris illis agere cepissent, im-
petrasse clam literas cū a sede Apostolica, tū etiā a Cæ-
sare, ut quas terras ab infidelibus nacti essent, illas obti-
nerēt. Successu itaq; tēpōris, & monarchia regni Poloniæ
in multas ptes scissa, eos ipsos milites, polonos p̄ infideli-
bus premere & infestare cepisse, occupatas terras, me-
ram hæreditatē regni Poloniæ, oppidis, & arcibus fir-
masse, omniaq; hostilia nūq̄ moliri destitisse. Sed & do-
mi subditos expilare, uxorib⁹ eorū abuti, puellas & uir-
gines uiolare, dies & noctes potare, ac p̄gracari, nihil

deniq; diuini humaniq; pensi habere, unde bella ingē-
tia cū Polonis, et defectiōes iustissimæ subditorū sequu-
tas. Et quāuis sæpe caelis & succūbentibus Cruciferis, oīs
ipsorū ditio in potestātē Polonorū redacta esset, maio-
res tamē Serenissimi Regis nostri se ad pacē, & concor-
diam sapius ineundā adduci passos, quā nihilominus
milites ipsos semp infringere solitos fuisse, ac deniq; pa-
ce perpetua autore Legato sedis Apostolicæ facta, &
subiectiōe seu homagio, ut uocant, per Magistros ple-
rosq;, & subditos oēs, longissimo tpe regibus Poloniæ
p̄stari solito, neq; dū finē hāc Tragœdiam habere potu-
isse, data etiā illi maxima occasione per sedē Apostoli-
cam, recusantē semp eam pacē cōfirmare, quæ alioqui
per legatū eius fuisset cōposita, unde piuria sapius cō-
missa, & bella denuo proximis temporibus orta esse, q̄
Maiestātē Regiam quo minus tueri se ab infidelibus, &
nepoti sue Serenissimo dño Regi Vngariæ & Boemiæ
adesse posset, distinebāt, ac prorsus impediēbāt, cū ma-
xiā toti⁹ reipublicæ Christianæ iactura & detrimēto.
Quare cū ordo ip̄e cōstitutus esset in eo loco, septo un-
diq; dominis Christianis, ubi secundū professionē suā
nihil rei Christianæ cōmodare posset, quin etiam bene-
de illa merētes interturbaret, scederaq; & societates cū
Schismaticis, & infidelib⁹ iniret aduersus Christianos,
& dominos suos hæreditarios, ac nihil deniq; ordine
seu religiōe dignū ageret, nihil iustius, nihil regno Po-
loniæ, & toti rei Christianæ utiliū cōtingere potuisse,
q̄ ut dudū hæc pernicies religiōis extincta fuisset, quē
admodū in plerisq; alijs regnis, & dominis Christianis
factū constat, citra ullā sedis Apostolicæ autoritatē, quā

adeo nūc demū non agnoscere ipsum ordinem, ut nihil apud illum nomine Pontificis inhonestius sit, & contemptibilius. Cū uero constitutū esset in conuentu generali nouissimo, neq; pacem, neq; inducias cum ipso ordine ineundas, sed illum ex terris illis exturbandum, Quandoquidē eo durante, nullam unquā pacē, uel concordiā firmā fuisse, futurāq; esse in posterum satis experimento constaret, Discrimen uero cōmune cum regno Vngariæ suaderet concordiam qualem cūq; faciēdam, & arma in Turcas cōuertenda, nihil optabilius, & magis ex usu accidere potuisse, q̄ & ordinem nō minus, q̄ olim Templarios noxium, a semetipso sine bellico strepitu destrui, & pacem una rei Christianæ pernecessariam cōfici. hoc uno turbarum fomite e medio sublato, neq; Pontificem, neq; Cæsarem, aut nationem Germanicam, ullam iustam causam aduersus Polonos quicquā agendi habituros, cum ordo is esset, qui modo pontificiā, modo Cæsaream, aut nationis Germanicæ autoritatem & ius prætexendo, & interim terras Regni Poloniæ hæreditarias occupando, hanc omnem Camarinā mouere consueuisset. Quod si maxime liberet cuiquam Polonos eam ob rem impetere, illos, uti hæctenus fecerunt, constanter, ac intrepide iustitiam & hereditatē suam defensuros esse. Quod autem ad religionē attinet, significatum iam pridem fuisse summo Pontifici, Luteranismum apud Ordinē ipsum sacrosanctum. Romanā uero ecclesiā execrabile esse, plerosq; Cōmendatores, quos uocāt, & Sacrificos nubere, altaria, & imagies demolitas, ceremonias, & ritus ecclesiasticos sublato, sacra omnia p̄fanata, hæc q; nō mō non ad animaduersa &

correcta esse per eius Sanctitatis, aut Cæsaream auctoritatem, sed etiam ab utraq; hæctenus ordinem ipsum aduersus nos sedi Apostolicæ fidos & obsequentes, continuoq; cum infidelibus decertantes folum esse & adiutum. Neq; Serenissimum Regem, neq; ullum Polonũ occasionem dedisse, neq; etiamnum dare ordini religionis abiciendæ, suum duntaxat ius ab illo exigere, satis esse regnum, & dominia Regni Poloniæ ab hac peste hæretica, iam ubique in uicinia grassante tueri & conseruare, de alijs uiderent illi, ad quos magis pertineat, qui cum pestem ipsam sinant indies magis inualescere, & ad bella intestina solum intenti, ad tantam ecclesiæ catholicæ perniciẽ, & calamitatẽ oscitẽt, & cõnieant, cũ præterea, sublato per ea hæresim ordine, ditio ipsius ad Maiestatem Regiã & Regnũ iustissime, ut hæreditariũ dominum recidere debeat, nec ea repeti a possidentibus, nisi armis, & perniciosissimo tumultu posset, consultius fore illã eis in Feudum donare, qui iã eã tenerẽt, & necessarij Maiestatis suæ essent, quã oĩa æstu bellico miscere, & Regno Vngariæ, suoq; tâta mole ifideliũ laborãtib; deesse. Quos qdẽ necessarios, si qd deliraret, sperari posse sub religiosissimo principe, & nationi in-contaminatæ coniunctos, ad cor aliquãdo & celerius q̃ alia occasione redituros. Quod si maximẽ nõ fieret, nullã tamẽ esse rationẽ, cur uel regi, uel regno Poloniæ culpa impingi deberet, cũ nõ hac concordia, sed longe ante satis quibusdam, uel furijs potius, nõ in Prussia solũ, sed etiã in tota ferme Germania ad hũc modũ erretur, quã rem si summates illi Principes, & quorũ magis interest sistere nequeũt, minus a Polonis prohiberi posse.

lusiurandū uero cum unicum sit, & ubiq; receptū subdi-
torum uinculum, quo & Ruteni & Armeni, Iudæiq; &
Thartari, qui Maiestati Regiæ subsunt, uinciuntur, non
posse etiam ab illis eo quicq; sanctius, aut arctius exigi.
Talibus utrinq; rationibus tota ferme quadragesima p
Senatū nostrū satis frequentē, diligenter expensis, & di-
sputatis, conuentū est tandem, nullam unq; pacē, uel in-
ducias firmas cum ordine fuisse, nec dū fieri posse, p̄in-
deq; cū, tempore sic ferente, a sua professione descisce-
ret, & bona ipsius, inique alioqui occupata, ad Maiesta-
tem Regiā, uti hæreditarium dominū, iure reciderent,
pro quibus in tanto reipublicæ Christianæ discrimine,
noxium foret bellū excitare, concederetur quod Magi-
ster, & omnes subditi ipsius postularēt. De religiōe ue-
ro reficienda, qū uniuersæ Germaniæ cōsultum fuerit,
quod iam pridē tantū incendiū exposcit, etiā huic mi-
nori parti facile prouideri, & omnia ad rectū tramitem
reduci posse, præsertim firmata in terris illis regia au-
toritate. Habes mi Baro causas & rationes totius trās-
actionis huius pacis, & cōcordiæ, quæ si tibi minus ido-
neæ uidebuntur, cogita eam esse horum temporum cō-
ditionē, ut pleraq; mala, minori dispendio tollerari pos-
sint, quā ut acrius reserari deberēt, & præsertim cū nos
autores nō simus erroris, aut præuaricationis alicuius,
sed hac duntaxat occasiōe in rē nostrā, immo rei Chri-
stianæ abusi sumus. Nam ut ea omittā quibus probari
posset, ordinē hunc nunq; boni aliquid de re Christiana
meritū, ubiq; uero, & noxiū fuisse, & seditiosum, certe
uulgus haud immerito existimat Crucē hanc eius latro-
nis fuisse, qui redemptori nostro ad sinistram pendeat,

proinde, ut ominosam a bono principe, & militibus
ipsis desertam. de qua, ut more nostro inter nos tecū io
cer, addam & meum Epigramma olim æditum, cū hu
iusmodi nugas nostras tibi placere sciam.

Esse cruces triplices constat, tripliciq; colore

Distinctas, hominum quas gerit ordo triplex,
Est rubra, hæc recte domini dicetur Iesu

Sanguine quæ illius facta cruenta fuit.

Est alba, & recte hæc latroni congrua dextro

Mandarunt cuius paucula uerba nefas.

Est nigra postremo, læui latronis, & istud

Quam recte, illius non minus ordo probat.

Sed de his hæctenus, nunc quo ordine, & quibus cere
monijs acta sit ea, quam dixi, Magistri metamorphosis,
& subiectio, seu homagium præstitum accipe.

DVM HANC nouam consilij materiã uersamus,
dū capitula, & cōditiones huius totius transactio
nis condicūtur, & scribuntur, tota abñt quadagesima.
Quare actū, & celebritatē, quæ circa huiusmodi homa
gia fieri cōsueuit, ad diē lunæ sacræ hebdomadæ statui
oportuit. Eo igitur die in ipso diluculo, erigitur sugge
stum amplissimū, prope Prætoriū urbis, tectū sericeis
& aureis stragulis, & p̄sertim locus ille editior, quē uul
go Maiestatem uocant, ubi Rex cū Serenissimo filiolo ses
surus esset, cōcursus fit ad forum immensæ hominum
multitudinis, opplentur uiaē oēs, quacūq; incessus erat
armatorū uirorū cateruis, satagit pro se quisq; uel orna
tus uestitu, uel armis instruct⁹ apparere. Interim Maie
stas Regia cingitur ingēti, & splēdida Senatorū Proce
rumq; suorum corona. Accersuntur, primum Orator

Serenissimi Vngariæ, & Boemiæ Regis dominus Statilius Præpositus Eurfiens, uir, ut nosti, suauis, & minime fucati ingenij, deinum duo principes, Georgius Marchio, & Fredericus Dux, quibus omnibus Maiestas sua comitata, & præcedentibus Principibus, ac ois ordinis Cõsiliaris, et aulicis, uexilloq; pulcherrimo, nouo Duci de more cū insignijs dādo, Sequēte uero Sereniss. dñā Regina cū Illustrissimo principe filio, & Reginulis, ingētisq; insigniū foeminarū caterua in effedis, & carpētis decentissimis, uenit Maiestas sua in pratoriu, Serenissimaq; Regina cū cohorte sua, in domū oppositā suggesto diuertit, ut illinc cōmodius eā actionē spectare posset. Principes uero duo ad diuersoriū Magistri cōcedunt, dū Rex ornatu Regali indueretur, eo uidelicet, Sandalijs, amictu, alba, dalmatica, chlamyde seu pluuiali, & corona. Erant qui, pro moribus huius seculi, ægreferrēt principē eo ornatu indutum, ueluti quē sacerdotes inepte cōmenti essent, nō perpendētes Regē omniū regū Iesum Christū, eo modo ornatum fuisse ad ignominia, qui modus postea cessit in eā memoriā, & dignitatē regū Christianorū. nec intelligētes Regiā potestātē a religionis subsidio depēdere, quandāq; habere inter se, etiā apud Ethnicos affinitatē, et cōiunctiōnē, unde priores illi clarissimi Romanorum Imperatores, n̄dē summi Pontifices extiterūt. Vnde etiā nū reges itidē ut sacerdotes ex more, et lege ueteri unguuntur, & sacri reges sacræq; Maiestates appellātur. Maluissent hi ipi Cēsores, optimū Principē armatū, ceu Thraionē quēpiā, in theatrū p̄duci, cū tamē innumeri Christiani et fortissimi Reges ac Impatores, ornatu isto san-

Clarissime instituto, in his, & alijs id genus actis semp sint
usq, qui nihilominus armorum suorum clarissima gesta
posteris reliquerunt, nunc hi qui magis arma crepant, se/
seque in illis, cum opus non est ostentant, minus armis, cum
opus est agere solent. Sed ad rem ceptam redeo. Induta
Maiestas sua ornatu regio, processit de Praetorio in Sug/
gestum, media inter Reuerendissimos dominos Archiepi/
scopum Gnesnensem Primatem, ac Episcopum Cracouensem. Prae/
cedentibus contiguae Primarijs Dominis Consiliarijs secu/
laribus, Sceptrum, Pomum, & Gladium Regium ferentibus, ac
innumeris proceribus alijs, Sequentibus uero reliquis
Episcopis & Secretarijs. Vbi in solio regio Maiestas sua co/
sedit, uenerunt primum Episcopus Pomesaniensis, & ple/
riq; consiliarij, & subditi Illustris Principis Alberti Mar/
chionis, qui oratione decenti facta, quod gratias agerent
domino Deo, de sublatis & compositis tandem omnibus contro/
uersijs, & bellis Christianae Reip, perniciosissimis, quae
in Prussia per tot annos gesta essent, nec haecenus pacari
potuissent, idque pia opera, & Christiano studio Illustrium
Principum Georgij Marchionis Brandeburgensem, & Fre/
derici ducis Lignicensem, suppliciter a Maiestate sua pe/
tierunt, uti Nepotem suum Illustris Albertum Principem in
gratiam suam suscipere, & illi terras, ac bona condita in feu/
dum tradere, & concedere, illumque Principem feudalem Re/
gni sui creare dignaretur. Postea uenit ipse Illustris Pri/
nceps Albertus, medius inter dictos duos principes, ac
serme in eandem sententiam, comptius tamen, uti est ipse pa/
trio sermone disertissimus, uerba fecit, singularem fidem,
suppliciter, & subiectionem testantia. Responsum est
tam Consiliarijs prius, quam ipsi Principi deinde, latinis uerbis

ac illa rara faciētia, & lepore quē nosti, per Reuerēdissi-
mū Dñm Cracouieñ. Bellum uidelicet quod inter Ma-
iestatē Regiā, & eundē Priucipē intercessisset, gestum
esse ab eius Maiestate aīo inuitissimo, quādoquidē esset
illi tā arēta necessitudine Princeps ipse cōiunctus, & di-
scrimen rei Christianæ postularēt maxime, omniū Prin-
cipū Christianorū inter se pacē, & concordiā, Proinde
cū, diuina benignitate essent tandē tot difficultates, &
cōtrouersia cōposita, & eius Illustritas tantā fidē, & p-
pensionē erga illius Maiestatē, & regnū eius testaretur
missam facere nō grauatim eius Maiestatē omnia, quæ
animū suū offendebāt, & tā ipsum Principem, quā om-
nes subditos, & Optimates eius, omni fauore, & gratia
complecti uelle, eamq; pacē, & concordiā, quæ condi-
cta sit, amplecti, & seruariā esse, Idq; potissimū causa
reipublicæ Christianæ, & tot postularorum sanctissimi
dñi nostri Papæ, Cæsareæ & catholicæ Maiestatis, ac
Sereniss. Vngariæ & Boemiæ Regis, cuius stat⁹ id po-
tissimū exigeret, aliorūq; principū Chriānorū, cōcedere-
req; illius Maiestatē hæc singula, quæ tā ipse Princeps,
quā eius subditi postularēt, ea spe, quod se deinceps er-
ga eius Maiestatē, & regnū ipsius ita gerēt, uti probos,
et fidos subditos erga suū dominū hæreditariū decebit.
His finitis, Accessit Princeps ad Soliū, et pedes Regios,
inibiq; genuflexus, accepit ab eius Maiestatis manibus
uexillū, & insigne Aquilā nigram cū. S. litera corona-
ta in pectore, cūq; institutione ore regio facta, ad Duca-
tum, & terras designatas in Prussia. Deinde super libro
Euangeliorū, ac tenens uexillū, fratre uero Marchione
Georgio, qui proximus successor est, caudā ipsius uexil

li cōtingente, præstitit iusiurandū in hæc uerba. EGO
Albertus Marchio Brādeburgen̄, in Prussia, Stetinen̄,
Pomeraniæ, Sclauorū, Cassubarū Dux, Princeps, Ru-
giæ, & Burgrabijs Nurunbergeñ, Promitto & iuro,
quod Sereniss. Principi & Dño, Dño Sigismundo Re-
gi Poloniæ, Magno Duci Lithuanix, Ruffiæ, ac omniū
terrarū Pruffiæ domino, & hæredi sicuti meo naturali
hæreditario Domino, & eius Maiestatis hæredibus, &
successorib⁹ Regibus, & regno Poloniæ ero fidelis, &
obsequēs, eiusq; Maiestatis, ac hæredū, & Regni Polo-
niæ bonū procurabo, & damnū præcauebo, ac omne
id faciam quod ad fidelem Vasallum pertinet, ita me
Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euāgelia, Accepto e-
iusinōi iuramēto Maiestas Regia, gladiū educēs, nouū
Ducem præcinxit, ut uocant, Equestri dignitate, impo-
sita illi etiam torque aurea, regio munere non indigna,
mox hospites primū, dehinc omnis ordinis homines,
qui magna pressura ad id equestre munus contende-
bant, sunt præcincti. Quibus omnibus peractis, ac de-
positis Regalibus indumētis, rediit eius Maiestas cū to-
to illo comitatu in Arcē, ubi actis primū in Ecclesia so-
lenni cantu deo gratijs, & benedictiōe Pontificali acce-
pta, reliquisq; sanctorū Patronorū, cū a Maiestate sua,
tū a Principib⁹ osculatis, demū ei⁹ Maiestas in Regia
sua oēs tā hospites, q̄ suos optimates, ac Proceres lau-
tissimo prædio accepit. Duo dehinc dies in cōficiendis
litteris ultro citroq; dandis, sunt cōsumpti. Tandē Prin-
cipes oēs donati ampliter, & eorū Consiliarij, die Iouis
lacro discesserūt. Accipe mi Baro suauissime pro meo
longo silentio, de quo toties conquestus es, uerbosissi-

mas literas, adeo tamen sinceram, & fideles, ut nihil uel
eorum prætermiffum fit, quæ secretius, & liberius fuit
in confilio nostro agitata, & dicta. Non quidem in con-
tumeliam uel ordinis, uel cuiusuis alterius, fed ad decla-
randum duntaxat, quã utrinq; non fine iuftis, ac decen-
tibus rationibus fit ea pax, & concordia hoc modo cõ-
pofita. Nunc mi Baro lepidiffime uale perpetuo, &
me dilige, tuãq; aliquando de his, & alijs rebus fen-
tentiam ad me perfcribito.

AD SERENISS. SIGISMVNDVM POLONIAE
Regem, Matthiae Pyrfcrij Sylefij congratulatio octofthica.

Nunc merito Sigismunde tibi Rex inclyte regum
Dixat iò pæan Marte polonus atrox.
Quod per te patriæ pax eft fanda perennis,
Atq; Nepos regni fubditus imperio.
Quot pater, & quot auus gesserunt acria bella?
Viftula quæis toties cæde cruentus erat?
Non tamen hos poterant armis pacare furores
Pacauit pietas Rex tua & integritas.

INSOMNIVM ALBERTI MARCHIONIS

Pruffiæ Ducis, eiuſdem M. Pyrfcrij.
Quum daret Albertus Dux alto membra fopori
E. caelo eft illi uifus adeffe Deus.
Cur mea fic, inquit, arcufers fymbola pacis?
Pectore quum maneat bellicus ufq; furor?
Quem crucis hic geftas omnem deponito faftum
Meq; fide, & uotis difæ uocare pijs.
Sigismundo Regi fubfis Dux inclytus. Ille
Auxilio poterit rebus adeffe tuis.
Eft bonus, eft clemens, omni uirtute redundans
Dixerat. & fedes iuit ad æthereas.

Cracouiæ, per Hieronymum Vietorem. Anno dñi
Milleſimo quingentefimo uigefimo quinto.

Regia, & Ducis ac terrarum Prussiae insignia.

Scissa prius fueras magnisq; agitata procellis
Prussia cum, aduersus Regibus Ordo fuit,
At nunc Sismundo Rege, Albertoq; Nepote
Hæredi tota es subdita facta tuo,